

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 100/05-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. W., Š., a B. W., Š., zastúpených advokátkou JUDr. G. Č., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 862/92 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 862/92 porušil základné právo J. W. a B. W., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 862/92 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. J. W. a B. W. p r i z n á v a primerané finančné zadostučinenie každému v sume po 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. W. a B. W. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 7 953 Sk (slovom sedemtisícdeväťstopäťdesiattri slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet advokátky JUDr. G. Č., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 9. júna 2005 č. k. I. ÚS 100/05-8 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. W., Š., a B. W., Š. (ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 862/92 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Sťažovatelia boli v predmetnom konaní pred ústavným súdom pôvodne zastúpení advokátkou JUDr. B. T., K., avšak 31. augusta 2005 doručili ústavnému súdu plnomocenstvo, ktorým na ich zastupovanie v tomto konaní pred ústavným súdom splnomocnili advokátku JUDr. G. Č., B.

1. 2. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že: *„Žalobou zo dňa 17. 9. 1992 si navrhovatelia uplatnili zaplatenie sumy 107 500.- Sk istiny s príslušenstvom z titulu neoprávneného majetkového prospechu, ktorý podľa navrhovateľov odporca získal na ich úkor, keďže došlo k bezzmluvnej dodávke zo strany navrhovateľov, ktoré odporca prijal a takto poskytnuté plnenie ďalej fakturoval investorovi, ktorý fakturované práce zaplatil odporcovi, ale tento tieto peniaze navrhovateľom nezaplatil.“*

Zo sťažnosti ďalej vyplynulo, že v predmetnej veci bolo už viackrát rozhodnuté pred všeobecnými súdmi, avšak *„odporca podal odvolanie na základe ktorého Najvyšší súd SR Bratislava pod č. Obdo V 88/2000 zo dňa 28. 11. 2001 zrušil rozsudok a vec vrátil Krajskému súdu Bratislava. Od tohto času k novému rozhodnutiu súdu nedošlo. (...) Dňa*

14. 7. 2004 urguje právny zástupca žalobcov súd, aby vytýčil pojednávanie, keďže 16. 2. 2004 nebolo vo veci jednané. (...) Napriek týmto skutočnostiam nebolo vo veci vytýčené pojednávanie a súd nevykonal ani navrhované dokazovanie.

Vyššie uvedený postup súdu považujem za neúmerne zdĺhavý, ktorý je v rozpore s platným právom bez akejkoľvek snahy vec meritórne ukončiť.

Som toho názoru, že postupom súdu bolo porušené moje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pričom samotný spor trvá už viac ako šesť rokov a je nezlučiteľný s ustanovením čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Táto zdĺhavosť konania predlžuje stav právnej neistoty mňa ako navrhovateľa do takej miery, že moje právo na súdnu ochranu sa stáva iluzórnym a ohrozuje vo svojej podstate. (...)“

1. 3. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd vyniesol toto rozhodnutie:

„Krajský súd v Bratislave v konaní vo veci pod č. k. Z-2-38 Cb 862/92 porušil právo J. W. a B. W., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Krajský súd v Bratislave v konaní Z-2-38 Cb 862/92 prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

J. W. a B. W. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 400 000.- Sk, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

Krajskému súdu Bratislava ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia v sume 10 650.- Sk za jeden úkon a 150.- Sk režijný paušál.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: krajský súd, zastúpený jej predsedníčkou JUDr. D. K., listom z 1. augusta 2005 sp. zn. Spr. 3528/2005, ku ktorému bolo pripojené aj vyjadrenie zákonného sudcu v napadnutom konaní - JUDr. P. P. z 12. júla 2005, a právna zástupkyňa sťažovateľov stanoviskom k uvedeným vyjadreniam krajského súdu z 29. septembra 2005, ktoré doplnila podaním z 5. októbra 2005.

2. 1. Predsedníčka krajského súdu vo svojom prípise zhrnula aj označené stanovisko zákonného sudcu, pričom uviedla nasledovné podstatné skutočnosti:

„(...) Z vyjadrenia zákonného sudcu k podanej sťažnosti vyplýva, že predmetný spor bol rozhodnutý rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-38 Cb 862/1992 zo dňa 28. 11. 1994 tak, že konajúci súd priznal žalobcom v 1. a 2. rade nárok vo výške 107 500,- Sk istiny. Tento rozsudok (...) bol napadnutý odvolaním zo strany právneho zástupcu žalovaného JUDr. L. (...). Uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Obo 122/1995 zo dňa 15. 6. 1995 bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušený a vrátený na nové konanie s právnym usmernením Najvyššieho súdu SR. O tom, že konajúci súd priebežne, bez časového prietahu konal, je zrejmé aj z ďalších zápisníc z pojednávanií Krajského súdu v Bratislave. Pre potrebu doplnenia dokazovania bol v predmetnej veci určený znalec Ing. M. C. (...), ktorý bol v zmysle námietok sporových strán požiadaný o dopracovanie znaleckého posudku (...). Druhý raz bolo v predmetnom spore rozhodnuté dňa 27. 4. 1998, toto rozhodnutie bolo doručené obom právnym zástupcom (...). Aj proti tomuto rozhodnutiu bolo podané odvolanie zo strany predošlého právneho zástupcu žalobcu JUDr. T. P. (...). Rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Obo 153/1999 zo dňa 14. 5. 2000 bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenený. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 5. 2000 (...). Proti rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Obo 153/99 podal právny zástupca žalovaného JUDr. L. dovolanie (...) dňa 14. 6. 2000. Listom Najvyššieho súdu SR zo dňa 5. 9. 2000 bolo Najvyšším súdom SR Krajskému súdu v Bratislave oznámené, že nebola splnená poplatková povinnosť za dovolanie a preto bolo Krajskému súdu v Bratislave uložené vyzvať dovolateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie s tým, že ak nebude tento poplatok zaplatený, súd ktorý vydal výzvu, má konanie zastaviť podľa § 10 ods. 2 a § 12 ods. 2 zákona. Po preverení zaplatenia súdneho poplatku konajúci súd vydal uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, ktoré následne zrušil po uhradení súdneho poplatku za dovolanie. Rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. k. Obdo V 88/2000 (...) bol rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorou vyhovel žalobe na čiastku 20 562,- Sk a vo výroku o trovách konania a rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-38 Cb 862/1992 v zamietavej časti a vo výroku o trovách konania zrušený a vrátený na nové konanie. Posledné pojednávanie v predmetnej veci bolo dňa 16. 2. 2004, kde súd doplnil dokazovanie vypočutím v zápisnici uvedených svedkov.

Zákonný sudca na záver svojho vyjadrenia zhrnul, že od podania žalobného návrhu bolo vo veci už dva razy rozhodnuté, pričom podľa jeho názoru bol väčší časový prietah

v konaní spôsobený práve právnu zástupkyňou žalobcov v 1. a 2. rade, JUDr. T., ktorá navrhla vypočutie zahraničného svedka, ktorého účasť však nevedela zabezpečiť. Okrem toho na písomné výzvy súdu, pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty reagovala až svojím posledným listom zo dňa 21. 4. 2005.

Vzhľadom na obsah vyjadrenia konajúceho sudcu mám za to, že konanie pred krajským súdom nie je poznačené zbytočnými prietahmi, ktoré by boli spôsobené postupom resp. nečinnosťou súdu. Konečné rozhodnutie však ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

Krajský súd netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.“

2. 2. Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom stanovisku k uvedeným vyjadreniam krajského súdu uviedla, že:

„(...) Podľa Krajského súdu v Bratislave prietahy v konaní sú spôsobené právnym zástupcom žalovaných. S týmto názorom nesúhlasíme z nasledovných dôvodov:

1) Dňa 25. 1. 2002 sme vo vyjadrení žiadali, aby súd uložil žalovanému predložiť doklady, ktoré žalobcovia predložiť nevedia, t. j. jeho faktúry, účtovné knihy a pod. (...)

2) následne na pojednávaní opätovne bol žiadaný súd, aby v rámci dokazovania vyžiadal doklady od žalovaného a požiadal o súčinnosť tretích osôb. (...)

3) dňa 27. 10. 2003 žalobcovia zadali podrobný rozpis prác vykonaných žalobcami pre žalovaného. Tento rozpis je už opätovne založený v spise.

4) Na pojednávaní dňa 19. 1. 2004 opäť žalovaní predložili vyjadrenie žalobcov, v ktorom žiadajú, že pokiaľ súd nechce vykonať dokazovanie v navrhnutom smere, nech uznesením rozhodne.

Je evidentné, že súd dokazovanie v konaní previesť nemieni a žalobcovia svoje doklady predložili v minulosti.

5) O dokazovaní súd nerozhodol, nariadil pojednávanie na 16. 2. 2004, kde boli vypočutí svedkovia.

6) Zahraničný svedok bol navrhnutý na výsluch podaním zo dňa 10. 2. 2004. Od toho času však súd nepredvolal svedka, hoci jeho adresa bola súdu riadne oznámená. (...)

7) Žalobcovia podaním zo dňa 14. 7. 2004 opäť požiadali súd na vykonanie dokazovania s poukazom na par. 120, 125, 128, 129 a 530 OSP. (...)

Súd k návrhu nezaujal žiadne stanovisko, dôkazy nevyžiadal.

Súd žiadal len špecifikácie, ktoré od roku 1992 boli v spise, ktoré boli predmetom dokazovania aj znalečného.

8) Na výzvy súdu sme odpovedali, ale výzvy ohľadom špecifikácie sú irelevantné, ako aj výzvy vo veci výsluchu svedka F. L., nakoľko tieto vyjadrenia má súd už niekoľkokrát v spise.

Súd však nekoná vo veci samej navrhnuté dokazovanie nepreviedol, svedka nepredvolal.

Od 16. 2. 2004 Krajský súd v Bratislave nenariadil pojednávanie a vo veci meritórne nekonal.

Vzhľadom na postoj Krajského súdu Bratislava mám za to, že návrh na Ústavný súd bol podaný dôvodne. (...)

Prípisom z 5. októbra 2005 sťažovatelia oznámili ústavnému súdu, že netrvajú na ústnom pojednávaní v danej veci, a právna zástupkyňa sťažovateľov súčasne oznámila svoje bankové spojenie.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. Z-2-38 Cb 862/92 najmä po 15. februári 1993, pretože ústavný súd chráni ústavnosť spôsobom, ktorý upravuje ústava a zákon o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a neobsahuje ustanovenie o spätnej účinnosti, preto ústavný súd nemá oprávnenie

konať a rozhodovať o porušení práv fyzickej alebo právnickej osoby, ku ktorému došlo pred 15. februárom 1993 (napr. I. ÚS 81/03).

Dňa 17. septembra 1992 bol krajskému súdu doručený žalobný návrh sťažovateľov na zaplatenie 107 500 Sk z titulu vrátenia neoprávneného majetkového prospechu proti E., S. A., so sídlom v S. (ďalej len „žalovaná“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 38 Cb 862/92.

Dňa 24. novembra 1992 krajský súd vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 25. januára 1993 sťažovatelia doručili súdu ústrižok poštovej poukážky, ktorým doložili, že súdny poplatok zaplatili.

Dňa 5. mája 1993 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. máj 1993.

Dňa 11. mája 1993 sťažovatelia doručili súdu podanie, ktorým upresnili obchodné meno a adresu žalovanej strany na „S., S. A., S.“

Dňa 14. mája 1993 žalovaná doručila súdu svoje vyjadrenie k návrhu.

Dňa 19. mája 1993 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 21. mája 1993 právny zástupca žalovanej doručil súdu „otázky pre súdneho znalca“.

Dňa 25. mája 1993 doručili krajskému súdu svoje podanie sťažovatelia.

Dňa 23. marca 1994 súd uznesením nariadil dokazovanie znalcom z odboru stavebníctvo.

Dňa 16. mája 1994 ustanovený znalec oznámil súdu, že nie je oprávnený posudzovať ceny, preto súd upustil od znaleckého dokazovania.

Dňa 9. novembra 1994 sťažovatelia oznámili krajskému súdu, že zrušili plnú moc udelenú doterajšiemu právnomu zástupcovi a doručili súdu plnomocenstvo udelené JUDr. T. P.

Dňa 28. novembra 1994 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 25. januára 1995 žalovaná podala proti uvedenému rozsudku odvolanie.

Dňa 9. februára 1995 súd vyzval sťažovateľov, aby sa vyjadrili k odvolaniu žalovanej.

Dňa 2. marca 1995 sťažovatelia doručili súdu svoje vyjadrenie k odvolaniu.

Dňa 20. marca 1995 krajský súd predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd“) na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 15. júna 1995 najvyšší súd uznesením č. k. 1 Obo 122/95-62 zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 28. júla 1995 bol spis vrátený krajskému súdu.

Dňa 8. októbra 1995 sťažovatelia požiadali súd o „*ďalší postup v konaní*“ a o ustanovenie znalca.

Dňa 16. októbra 1995 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že účastníkom konania „*sa dalo na zváženie navrhnúť súdneho znalca a predložiť znalcovi otázky, ktoré považuje za rozhodujúce pre doriešenie sporu v lehote 10 dní*“.

Dňa 20. októbra 1995 sťažovatelia navrhli, aby súd ustanovil vo veci znalca.

Dňa 14. októbra 1996 krajský súd uznesením nariadil dokazovanie znalcom z odboru stavebníctvo - oceňovanie stavebných prác.

Dňa 6. februára 1997 znalec Ing. M. C. doručil krajskému súdu vypracovaný znalecký posudok č. 04/1997.

Dňa 21. februára 1997 súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku v lehote 5 dní.

Dňa 12. marca 1997 žalovaná doručila súdu svoje vyjadrenie k znaleckému posudku.

Dňa 10. apríla 1997 sťažovatelia doručili krajskému súdu svoje vyjadrenie k znaleckému posudku.

Dňa 28. mája 1997 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 26. septembra 1997 súd urgoval dopracovanie znaleckého posudku znalcom v zmysle pripomienok sporových strán.

Dňa 27. októbra 1997 znalec doručil súdu dodatok k znaleckému posudku a vyúčtovanie znalečného.

Dňa 23. marca 1998 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. apríl 1998 s tým, že budú predvolaní svedkovia a súdny znalec Ing. M. C.

Dňa 30. marca 1998 právny zástupca žalovanej oznámil súdu adresu svedka Ing. P. B.

Dňa 27. apríla 1998 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 29. júla 1998 súd požiadal znalca Ing. M. C. o špecifikáciu nákladov znaleckého dokazovania.

Dňa 23. októbra 1998 znalec doručil súdu vyúčtovanie znalečného a náhrad za vypracovaný znalecký posudok č. 04/1997 a za jeho dodatok.

Dňa 2. novembra 1998 sťažovatelia podali odvolanie proti rozsudku krajského súdu z 27. apríla 1998.

Dňa 18. novembra 1998 súd vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie a vyzval žalovanú na zaujatie stanoviska k odvolaniu.

Dňa 3. decembra 1998 sťažovatelia zaplatili súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 5. januára 1999 žalovaná doručila súdu svoje vyjadrenie k odvolaniu.

Dňa 23. marca 1999 znalec urgoval na súde úhradu znalečného.

Dňa 1. apríla 1999 súd priznal znalcovi znalečné.

Dňa 21. mája 1999 bol spis doručený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 15. februára 2000 sa uskutočnilo pojednávanie na odvolacom súde, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 14. marca 2000 sa uskutočnilo odvolacie pojednávanie, na ktorom najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Obo 153/99 napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť sťažovateľom solidárne 107 500 Sk a trovy konania v sume 21 635 Sk.

Dňa 16. mája 2000 bol spis vrátený krajskému súdu.

Dňa 14. júna 2000 žalovaná podala dovolanie proti právoplatnému rozsudku krajského súdu z 27. apríla 1998 sp. zn. Z-2-38 Cb 862/92 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu zo 14. marca 2000 sp. zn. 1 Obo 153/99.

Dňa 15. júna 2000 súd zaviazal žalovanú zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie.

Dňa 22. júna 2000 súd vyzval sťažovateľov, aby sa vyjadrili k dovolaniu.

Dňa 1. augusta 2000 bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalovanej.

Dňa 19. septembra 2000 najvyšší súd vrátil spis krajskému súdu s tým, že nie sú splnené podmienky pre konanie a rozhodnutie o dovolaní. Do spisu je nutné založiť doklad o splnení poplatkovej povinnosti.

Dňa 28. septembra 2000 bola uskutočnená kontrola súdnych poplatkov, pričom bolo konštatované, že do 20. septembra 2000 súdny poplatok za dovolanie nebol uhradený.

Dňa 29. septembra 2000 krajský súd uznesením zastavil dovolacie konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku.

Dňa 11. októbra 2000 žalovaná podala odvolanie proti uzneseniu o zastavení dovolacieho konania. K tomuto odvolaniu bol pripojený doklad o zaplatení súdneho poplatku z dovolania zo 6. októbra 2000.

Dňa 15. novembra 2000 žalovaná po opätovnom doručení uznesenia o zastavení konania oznámila súdu, že súdny poplatok za dovolanie zaplatila v priebehu stanovenej lehoty.

Dňa 21. novembra 2000 krajský súd uznesením č. k. Z-2-38 Cb 862/92-183 zrušil svoje uznesenie z 29. septembra 2000, ktorým bolo dovolacie konanie zastavené. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. decembra 2000.

Dňa 28. decembra 2000 bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalovanej.

Dňa 15. novembra 2001 najvyšší súd vyzval JUDr. P. na doručenie plnomocenstva pre dovolacie konanie.

Dňa 28. novembra 2001 sa na najvyššom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. Obdo V 88/2000-189, ktorým sa *„rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorou vyhovel žalobe nad 20 562 Sk a vo výroku o trovách konania a rozsudok súdu prvého stupňa z 27. apríla 1998 č. k. Z-2-38 Cb 862/92-136 v zamietajúcej časti a vo výrokoch o trovách konania“* zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 3. januára 2002 bol spis vrátený krajskému súdu.

Dňa 7. januára 2002 krajský súd zaslal rozsudok najvyššieho súdu č. k. Obdo 88/2000-189 účastníkom konania, aby sa k nemu vyjadrili.

Dňa 23. januára 2002 žalovaná doručila súdu svoje vyjadrenie k uvedenému rozsudku najvyššieho súdu.

Dňa 13. marca 2002 sťažovatelia požiadali o odročenie pojednávania nariadeného na 14. marec 2002 z dôvodu, že nepredložili plnomocenstvo doterajšiemu právnenému zástupcovi a dosiaľ nenašli nového právneho zástupcu.

Dňa 14. marca 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 1. júla 2002 krajskému súdu doručila plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľov JUDr. B. T. spolu s „*upresnením žaloby*“.

Dňa 3. júla 2002 krajský súd vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila k upresneniu žaloby.

Dňa 22. júla 2002 žalovaná doručila súdu svoje vyjadrenie k upresneniu žaloby.

Dňa 6. augusta 2002 súd doručil sťažovateľom vyjadrenie žalovanej k upresneniu žaloby.

Dňa 15. augusta 2002 právny zástupca žalovanej ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 23. september 2002 z dôvodu kolízie termínov pojednávania. Právna zástupkyňa sťažovateľov faxom zaslaným listom taktiež ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní a požiadala o odročenie pojednávania.

Dňa 23. septembra 2002 bolo pojednávanie odročené na neurčito.

Dňa 24. októbra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 20. januára 2003 súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov, aby predložila špecifikáciu vykonaných prác, tak ako jej to bolo uložené na pojednávaní 24. októbra 2002.

Dňa 4. apríla 2003 súd urgoval zaslanie špecifikácie vykonaných prác právnu zástupkyňou sťažovateľov, s uložením jej lehoty 10 dní.

Dňa 2. júla 2003 súd opätovne urgoval predloženie špecifikácie vykonaných prác právnu zástupkyňou sťažovateľov pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 5. augusta 2003 súd opätovne urgoval zaslanie špecifikácie vykonaných prác právnu zástupkyňou sťažovateľov s uložením jej lehoty 10 dní a pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 30. septembra 2003 súd nariadil pojednávanie na 27. október 2003.

Dňa 14. októbra 2003 právny zástupca žalovanej požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 27. október 2003.

Dňa 27. októbra 2003 právna zástupkyňa sťažovateľov o 8.00 h ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní, ktoré sa malo konať tohto dňa.

Dňa 27. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 29. októbra 2003 súd nariadil pojednávanie na 24. november 2003.

Dňa 4. novembra 2003 právna zástupkyňa sťažovateľov doručila súdu špecifikáciu vykonaných prác.

Dňa 10. novembra 2003 právny zástupca žalovanej požiadala súd o odročenie pojednávania nariadeného na 24. november 2003.

Dňa 24. novembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 25. novembra 2003 súd nariadil pojednávanie na 18. december 2003 a zaslal žalovanej špecifikáciu vykonaných prác, ktoré súdu predložila právna zástupkyňa sťažovateľov.

Dňa 12. decembra 2003 právny zástupca žalovanej ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 18. december 2003 a zároveň oznámil súdu, že rozpis prác, ktorý doručila právna zástupkyňa sťažovateľov, je v spornej veci nepoužiteľný.

Dňa 18. decembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. január 2004.

Dňa 19. januára 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 16. február 2004.

Dňa 18. januára 2004 sťažovatelia doručili súdu „*vyjadrenie k priebehu sporu*“.

Dňa 12. februára 2004 právna zástupkyňa sťažovateľov oznámila súdu mená a adresy svedkov.

Dňa 16. februára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 18. augusta 2004 právna zástupkyňa sťažovateľov doručila súdu „*urgenciu*“ ohľadne vytýčenia pojednávania.

Dňa 23. augusta 2004 súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov, aby oznámila, či trvajú na vypočutí svedka F. L. z R., a ak áno, aby na pokračujúcom pojednávaní zabezpečila účasť tohto svedka.

Dňa 4. januára 2005 súd urgoval právnu zástupkyňu sťažovateľov pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, aby oznámila, či trvá na vypočutí svedka F. L.

Dňa 22. apríla 2005 právna zástupkyňa sťažovateľov oznámila súdu, že trvajú na vypočutí svedka F. L., podotkla, že uvedené oznámila súdu aj 3. septembra 2004.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní o „zaplatenie sumy 107 500.- Sk istiny s príslušenstvom z titulu neoprávneného majetkového prospechu“ vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 862/92, v ktorom sťažovatelia vystupujú ako navrhovatelia, došlo k porušeniu ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS

19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v danej veci môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci napr. s nevyhnutnosťou znaleckého dokazovania. Doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný nemôže pripísať na vrub zložitosti prerokovávanej veci.

Treba ďalej konštatovať, že konanie vo veci (od podania žalobného návrhu 17. septembra 1992 až dosiaľ) trvá viac ako 13 rokov, z toho na krajskom súde takmer deväť a pol roka. Táto dĺžka konania je celkom zjavne neprimeraná, aj keď bolo vo veci už dvakrát meritórne rozhodnuté.

2. Pri posudzovaní správania sťažovateľov v napadnutej veci ústavný súd konštatuje, že na ich ťarchu treba pripísať skutočnosť, že na výzvy súdu neodpovedali prostredníctvom svojej právnej zástupkyne JUDr. B. T. vždy v súdom stanovenej lehote, a tak aj oni prispeli k predĺženiu konania (napr. na výzvu súdu na špecifikáciu vykonaných prác odpovedala ich právna zástupkyňa až po troch urgenciách súdu, a to po viac ako desiatich mesiacoch). Okrem toho aj pre opakované žiadosti menovanej právnej zástupkyne sťažovateľov (napr. 15. augusta 2002, 27. októbra 2003) muselo dôjsť k odročeniu pojednávania, teda krajský súd aj vzhľadom na tieto skutočnosti nemohol vždy plynulo postupovať v konaní. V danom prípade však podiel sťažovateľov na vzniknutých prieťahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlhé, deväť a pol roka trvajúce konanie krajského súdu. Na uvedené skutočnosti ústavný súd prihliadol pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia v tejto veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na opakovanú nečinnosť krajského súdu v období od 25. mája 1993 do 23. marca 1994 (desať mesiacov), od 16. mája 1994 do 28. novembra 1994 (šesť mesiacov), od 20. októbra 1995 do 14. októbra 1996 (dvanásť mesiacov) a od 16. februára 2004 do 23. augusta 2004 (šesť mesiacov), teda krajský súd počas dvoch rokov a desiatich mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako navrhovatelia v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádzali,

čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (napr. I. ÚS 41/02). Okrem uvedeného postup súdu nevykazoval vždy znaky plynulého a efektívneho konania. Konkrétne v období od 27. apríla 1998 do 21. mája 1999, keď bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovanej až po trinástich mesiacoch, a najmä v období od 1. augusta 2000 do 28. decembra 2000 (päť mesiacov), keď úkony súdu tiež nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov, pretože krajský súd predložil spis najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalovanej, pričom podľa názoru tohto súdu neboli splnené podmienky pre konanie a rozhodnutie o dovolaní.

Uvedená nečinnosť a tiež neefektívna činnosť krajského súdu nadobudla charakter zbytočných prietáhov najmä v kontexte neprimerane dlhého, deväť a pol ročného konania krajského súdu v danej veci. K prietahom pritom v podstate nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal krajskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať primerané finančného zadosťučinenie vo výške 400 000 Sk.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti

zisteného porušenia práv sťažovateľov, ako aj na ich podiel na vzniknutých priet'ahoch a najmä na celkovú dĺžku konania pred krajským súdom považuje za primerané priznať každému vo výške 30 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zabezpečenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 7 953 Sk z dôvodu trov ich právneho zastúpenia.

Náhrada sa priznala za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti z 13. mája 2005 a písomné stanovisko k vyjadreniu krajského súdu z 29. septembra 2005). Za tri úkony vykonané v roku 2005 patrí odmena v sume trikrát po 2 501 Sk a trikrát 150 Sk z titulu režijného paušálu ku každému úkonu, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľov predstavujú sumu 7 953 Sk v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2005